

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Év végén.

Önkénytelen szokása az embernek, hogy ha egy határkőhöz ér utjában, ott meg szokott állapodni és áttekinti azt az utat, a melyet bejárt. Ez a visszapillantás olyan, mint a számadás: az ember látja, hogy mit tett jól? mit tett rosszul? mi értékes és maradandó emlékü ezen a végzett uton?

Mint az uttal, a melyet bejártunk; úgy vagyunk az idővel is, a melyet átértünk. Egyik nap megy a másik után, egyik hét leperreg a másik után, egyik hónap elfolyik a másik után, egyik esztendő követi a másikat. Az idő tulajdonképen üresség, olyan mint a folyóvíz medre, a melynek tartalmát az ad, a mi benne történt. És itt is az a legfontosabb, a mi az ember erkölcsi lényének érdeklő. Mikor a lefolyt időre vissza-visszatekintünk, majd kellemes, majd kellemetlen emlékek támadnak bennünk, a szerint, a milyen volt az a történt dolog, a melynek visszhangja fölkél lelkünk mélyén az emlékezés által.

Az ilyen visszatekintést az esztendő végén legjobb úgy végezni, mint mikor a kereskedő összehasonlítja könyveiben a bevétel és kiadás rovatot és aztán meglátja: nyereséggel vagy veszteséggel végződött-e az esztendő?

Jó ez az évvégi számadás az egyes ember erkölcsi értéke szempontjából is: így legalább komolyan foglalkozunk lelki értékeinkkel és megtudjuk: vajjon gyarapodtunk-e az elmúlt évben jó tulajdonságokban, vagy a rosszak lettek lelkünkben tulnyomók? Fontos dolog ez, mert a társaság egyes emberekből áll és minél több önálló egyes ember akad a társaságban, annál értékesebb az egész. Nemesak a külső általános szempontokat kell sürgetni, hanem a belsőt is, a mi nem olyan szembevethető, de az adja meg

az ember értékét. Ugyis meg van a hajlandóság az emberekben arra, hogy azt becsüljék, a mi szembevethető, kirívó, lármás. A legértékesebb elemek természetben és emberben azok, a melyek csendesen, de kitartóan hatnak és működnek.

Számot vethet azonban az év végén az emberi társaság kisebb-nagyobb csoportja és annak minden egyes intézménye. Nagyon jól teszi, ha az esztendő határkövével még egyszer előveszi és elfogulatlanul átvizsgálja mindazt, a mi a lefolyt esztendőben történt az ő körében. Megtudja ebből: mi volt az, a mi leginkább előrevitte és fejlesztette? és mi hátráltatta leginkább az előrelépésében?

Városunk például sok érdekes és életbevágó fontosságú eseménynek volt színhelye a lefolyt esztendőben. Különösen 2 dolog volt olyan, a mi mintegy megváltoztatta ennek a városnak eddigi helyzetét: az egyik a *vízmuvek befejezése*, a másik az *új vasut* átadása a forgalomnak. Az első igaz, hogy egy kissé korainak látszott a csekélyszámu lakosság szempontjából és anyagi áldozatait tekintve igen erős teherpróba sok kisebb existenzia vállán, de azt tekintve, hogy előbb-utóbb ugyanis magával hozta volna ezt a terhet a modern higiénia követelménye, mégis örvendetes, hogy tul vagyunk nagyjában ezen a nagy vállalkozáson. A tapasztalatok ugyan azt mutatják, hogy a részleteket és a kivitel módzatait ilyen dolgoknál alaposabban kell meggondolni, mert sok bajt el lehetett volna kerülni és sok ingerültséget elsimítani, ha az egész vonalon több érdeklődést mutat a város közönsége a kivitel módzatai iránt és nem hagyja egy-két emberre az egész terhet, akik aztán a maguk szempontjából jól megcsinálták a dolgot, de sok mások szempontjából nem olyan jól. De az egész dolog mégis vívmány

és olyan dolog, a mi a város haladását a jövőben nagyon elősegíti.

A másik dolog a Rimaszombat—poltári új vasut, a mely a város régi mulasztását fogja némileg pótolni. Valamikor évtizedekkel ezelőtt elsőrendű vasutvonalat kaphatott volna Rimaszombat; most örül, hogy egy új kis szárnyvonalhoz jutott és a megye nyugati részének forgalmát ideterelheti vele. Hogy pedig a megye közepének: a Balogvölgynek és vidékének forgalmát is ideterelhesse a jövőben: abban leginkább segítségére lehet a város új lakosa, a vármegyének energikus és minden jó ügyet felkaroló főispánja: *Kubinyi Géza*.

A vármegye maga is bizonyos átalakulási proceszszuson megy át régi kipróbált erők nyugalomba vonulásával. Az átalakulási folyamat most van utban s a tisztviselők helyzetét bizonyára konszolidálja s ebből a szempontból nagyobb állandóság és biztosság jár a nyomában. A jövő fogja legjobban megmutatni: milyen eredményeket szül az átalakulás? de az az egy konstatálható, hogy a fölfrissülés általában jó hatással szokott lenni a szervezetekre.

Városunk *kulturális fejlődése* szempontjából ez az esztendő meglehetősen termékenységet mutathat föl.

Megyei muzeumunk ebben az évben új korszakba lépett *Bornemisza László* egyesületi elnök és az új igazgató tevékenysége folytán. A megnyitott új helyiség sok régiségtani és néprajzi érdekességet tár elénk, a könyvtár is elegendő arra, hogy széleskörben terjessze az irodalom és tudás kincseit. Az új képtár pedig, ha megfelelő helyiséget kaphat, valóságos művészeti központtá tehetné városunkat.

A „*Fehérkereszt egyesület nyomorék gyermekotthona*” szintén szép fejlődésnek nézhet eléje, ha az orsz. gyermekvédő liga

Újvívi és menyasszonyi ajándékok

dús választékban LESZÁLLITOTT ÁRAK mellett kaphatók:

Valaszky Rezső óra-, ékszer- és látszer **Rimaszombatban.**

(FIÓK-ÜZLET FÜLEKEN)

(FIÓK-ÜZLET FÜLEKEN.)

Ajándéktárgyak már 1 koronától feljebb! — Törődék-aranyat és ezüstöt a legmagasabb áron váltom be készpénzért vagy becserelem divatos ékszerekért, órákért stb.

Nagy raktár gramofon és lemezekben.

nagyobb anyagi erejével fordul az intézmény felé és a tervek megvalósulás stádiumába léphetnek.

A többi jótékony egyesületek szép működést fejtettek ki az idén is.

Nem volt ment ez az esztendő *bajoktól és csapásoktól* sem. A nehéz pénzügyi helyzet súlyos teher gyanánt nyomott mindnyájunkat, megéreztek ezt a pénztézetek is, de még inkább a vállalatok és az egyes iparosok és kereskedők. Ilyen nehéz esztendőre egyhamar nem emlékeznek.

A elemi csapások az idén a sok víz jegyében léptek föl nálunk s a mi évek óta csendes Rimánk a nyáron kilépett medréből s nagyobb gondra intette azokat, a kikre a földi gondviselést bízták, mert a víz megduzzadhat máskor is, tehát még nagyobb kárt is. Jó lesz hát a bajokat megelőzni és nemesak akkor futkosni, a mikor már félre verik a harangokat.

Csapás számba megy az is, hogy a gondviselés kiszólitotta az élők sorából *Andrássy Dénes* grófot, megyénk legnagyobb jótékonyágáról ismert főúrát. Vajjon, lesz-e utódja abban a mindent fölmúló jótékonyágban?

Az alakítandók tömkelegéből az idén egyes dolgok hiába dugták elő a félhomályból formáikat, — nehéz esztendő volt ez, olyan eszmék, mint az állandó színház, utak fásítása a város környékén, temetőrendezés stb. most nem juthattak megvalósulásra. De arra jutott például a *turistaság*, a melynek részére utakat jelölt a Rimavölgyén a „Kárpát egyesület gömöri osztálya”, evvel is előmozdítva a kultura fejlődését és a természetben való egykori mozgást, a mi egészségi szempontból is üdvös. A *téli sportok művelője*: a „Koresolya egyesület” szépen virágzik, — a *nyári sportok* futballozás stb. annyira haladtak, hogy szinte tulzásba mentek. — Társas egye-

sületeinkben elég szép a mozgolódás, némelyikbe az idén új életet is igyekeztek varázsolni, a mi kívánatos is.

Az egész évvégi visszapillantás, mutat fel a sok rossz és baj mellett olyat is, a mire a jövő haladás szempontjából új reményt alapíthatunk és nem mondhatjuk, hogy hiába és nyomtalanul vonult át fölöttünk ez az esztendő, mert ha van szomorú része, — de van olyan is, a mire örömmel pillanthatunk vissza az év végén. *

Vármegyénk 1913. évi közigazgatási állapota.

Alispánunknak a vármegyei közigazgatás ez évi eseményét összefoglaló évi jelentését, mely a folyó hó 29-iki megyei közgyűlésen lesz előterjesztve, egész terjedelmében szóról szóra közöljük:

Tekintetes vármegyei közgyűlés!

A folyó évi október hóban megtartott rendes őszi közgyűléstől lefolyt időszakról van szerencsém tisztí jelentésemet a következőkben tiszteletteljesen előterjeszteni:

Mindenekelőtt igaz részvétellel kell megemlékezni arról, hogy *Lehoczky Márton* nyug. törvényhatósági állatorvos decz. hó 5-ik napján életének 69-ik évében elhalálozott. A megboldogult évtizedeken át állott mint törvényhatósági és mint napidijas állatorvos a vármegyei állatorvosi szolgálat terén rendelkezésre; lelki-ösmeretességével s tudása által állattenyésztő közönségünknek valóban hasznos szolgálatokat tett, minélfogva javasolom, hogy a megboldogult érdemeinek méltatása mellett gyászos elhunytá felett részvétünknek jegyzőkönyvileg adjunk kifejezést, s erről hátrahagyott családját is értesítsük.

A vármegyei tisztviselők megbízatása a közigazgatás tervezett államosítása folytán egy évvel meghosszabbítottván, az általános tisztújítás ez alkalommal nem fogantatható; azonban a rendszeresített egy szolgabírói és a nyugdíjaztatás folytán megüresedett vármegyei tisztí fő- és tisztí alügyészi állásnak választás útján való betöltése ezen közgyűlésnek képezendi egyik főfontosságú feladatát.

meglátta, ha elébe hirtelenében fatörzs, vagy ember sötét körvonala talált kerülni.

Egy kicsit tapogatva, botorkálva eljutott *Zsuzsika* egészen a vaskorlátig. A ki látta, azonnal tisztában lehetett vele, hogy valami bánatosan szegény emberfia nyomorog azokban az utiruharonsokban.

Zsuzsika körülnézett, a mennyire csak látni tudott, hogy nincs-e valaki közelben, aztán tovább botorkált a vaskorlát mellett, hogy alkalmas helyet keresen, a honnan legkönnyebb lesz beleugrani a zugó-zajgó, jeges vizü hullámok közé.

Ők így akarták.

Hiszen előre is így beszéltek volt meg; valahogy ilyenféleképpen. Ő legalább így értette. Másként nem lehetett.

Zsuzsika alázatos lelkében nincs egy csepp harag, vagy szemrehányás, most, hogy erre a végső leszámolásra készül. *János* csak nem kötheti virágzó férfielejét örökre nyomorék, vak asszony mellé.

Csak nagy mélységes bánat dagasztja szívét, a mint lassan, tapogatva halad elhagyottabb hely felé a korlát mellett, szegény, rossz szeméből könny szivárog és valami lázongástélet érez a sors iránt, a mit azonban se körvonalozni, se kifejezni nem bír. Egyetlen tudat tölti be lelkét: az, hogy végtelenül szenved és egyetlen nagy, izgalmas vágya van: véget vetni ennek a szenvedésnek hamar, hamar, a milyen hamar csak lehet!

János a mozdonyjal jár; ha visszajön, akkor őt már nem találhatja életben; így kell lennie. Hiszen így értette ő már akkor is, mikor *János* magához vette.

Akkor, a mikor *Zsuzsika* gyufaoldatot ivott és *János* megtudta, hogy ez érette történt.

A Coburg hercegi hitbizományi uradalomhoz tartozó garamvölgyi vasművek és bányáknak idegen tulajdonba lett bocsájítása folytán kérdésessé váltott, vajjon a garamvölgyi főszolgabírói hivatal és ennek személyzete továbbra is elhelyezhető leendő a nándorvölgyi telepen?

Ezen kérdésnek tárgyalása végett a tekintetes vármegyei közgyűlés által kiküldve lévén, tiszteletteljesen jelentem, hogy feladatomnak megfelelendő e hó 15-én Nándorvölgyön megjelentem, előzetesen intézkedvén az iránt, hogy az elnökletem alatt tartandó értekezleten a Coburg hercegi hitb. uradalom, a Coburg féle vasmű részvénytársaság, ugyszintén a Garamvölgyi Takarékpénztár képviselői, valamint a járáshoz tartozó községek előljárói részt vegyenek.

A tárgyalás eredményéről megnyugtatható kijelentést tehetek, a mennyiben az érdekeltek megállapodtak abban, hogy a főszolgabírói hivatal maradjon jelenlegi helyén; a tisztviselők lakásához szükséges térőhelyeknek felépítését — mintegy 40000 kor. erejéig a községek eszközlendik akként, hogy mintegy 20000 koronát tévő szegényalapi tőkájüket törlesztéses kölcsönként átengedik az építés céljaira 5% kamatfizetés mellett 20—30 évre, a még hiányzó összeget felveszik a garamvölgyi takarékpénztárból; az ekként befektetett tőke kamata évi törlesztésre fog szolgálni a tisztviselők részére megállapított évi lakbér, nemkülönben azon összeg, mely a tőke amortizációjára szükséges és a mellyel a lakosság magát megfelelő százalékos pótlódó útján terhelendi meg. — Ezen megoldás pedig annál inkább kedvezőnek mutatkozik, mivel ekként a teher 1/3 től 1/2 részig a hitbizományi uradalom és a Coburg-féle vasmű részvénytársaságot fogja terhelni s csak az ezen felüli részlet terhelendi a garamvölgyi községek lakosságát.

A felvetett s megbeszélte kérdések sürgős képviselőtestületi tárgyalását járásbeli főszolgabíró fogja szorgalmazni, a hercegi uradalom és a Coburg-féle vasmű részvénytársaság képviselői pedig felsőbb hatóságukhoz saját hatáskörükben tesznek előterjesztést, úgy hogy a végleges megoldással vármegyénk közönsége már az 1914. évi márcziusi közgyűlésben foglalkozhat.

Mint hogy az építkezés céljaira szükséges mintegy egy kat. hold terület, a Coburg-féle vasmű r. társaság tulajdonát képezi, megkeresendő volna ezen közgyűlésből nevezett részvénytársaság a teleknek ingyen, vagy legalább is igen méltányos ár mellett eladására, továbbá hogy az építkezéshez szükséges vasanyagokat

Akkor *Zsuzsika* elmondott mindent: hogy titkolta, a mennyire lehetett, de gyermekkor óta egyre rosszabbul lát; hogy ezért nem tud keresni, ezért van otthon mostohaanyja mellett, a kinek a felvállalt mosásban segített, de most már azt se látja és ezért felpanaszolnak neki minden falatot.

Elmondta azt is, hogy mióta *János* házukhoz jár, azóta szereti, nem tud másra gondolni, mint ő reá, éjjel nappal miatta szenved, és jól tudja, hogy felesége nem lehet. Hiszen férfinak dolgos asszony kell a házhoz.

Fájós szemével kimeredt *Zsuzsika* a habok felé. Jól emlékszik most már mindenre, a mi akkor történt.

Ő betegen feküdt, egyedül otthon és *János* kérdezősködött állapota felől.

Elmondott *János*nak mindent, aztán megfogta kezét és könnyögött:

— Szeretem, *János*, vegyen magához. Nem bánom, felesége se legyen, csak vegyen magához! Elmegyek akárhová, nem kell nekem semmi, csak magáé lehessen, csak magával lehessen!

Akkor *János* szeliden czirogatta kezét és úgy mondta:

— Nem lehet, *Zsuzsika* lelkem. Lássá én magányos férfi vagyok, nekem asszony kell, a ki főzön, dolgozzon rám. Anyim nincs, hogy cselédet is tarthassak.

Akkor érezte *Zsuzsika* azt a szörnyű fájdalmat. Nem tudta megmondani, nem is tudta volna azt megértetni *János*sal, hogy mily retentő kint érez e szavak nyomán. A lelkét is kitette volna szívesen érette, dolgozott volna, hiszen szegény életének egyetlen gyönyörűsége az lenne, ha *János*ért dolgozhatna.

Olyan nagyon fájt ez, hogy nem is próbált

TÁRCZA.

Halkan száll le az est.

Halkan száll le az est
Kis paróchiánkra.
Nem hallik semmi más,
Csak két szerető szív összedobbanása.

Sok, sok ezer csillag
Fénye rezg az égen.
Mi meg himezgetjük
Eletünknek egét — reménykedve ketten.

Osszekulcsolt kezünk,
Imádságos ajkunk
Hozzad emeljük fel
S jószágodért hálát Atyánknak így adunk.

Majd lecsókolgatja
Szemünket az álom;
S viszi a lelkünket
Messze, szebb vidékre, túl e porvilágon...

... Ránk borul a menynek
Csillagos palástja.
E templomi csendben
Halkan hallik két szív összedobbanása.

Tornyay János.

Zsuzsika visszafordul . . .

Irta: FABINYI LILY.

Zsuzsika összehunyorította szemét, mikor valahogy kivergődött a folyó ilyenkor elhagyott partjára. Összehunyorított szemmel még ki tudta venni, hogy hol végződik a ház és

gyári áron bocsájtaná rendelkezésre. A Coburg hercegi hitbiz. uradalom pedig a czéltől, hogy az építési faanyagokat a nagybani eladásnál megállapított egységi áron számítani kegyeskedjék.

A szükségleti és fedezeti főtételek megállapításánál alapul vétetett, hogy a számvevő 360 kor., állatorvos 360 kor., szolgabíró 360 kor., utibiztos 320 és a hivataloszolga 120 korona évi lakbért élvez, s hogy ezen összegek a felveendő törlesztéses kölcsön lefaragására lesznek fordítandók. Ennélfogva az érdekeltség annak közgyűlési határozattal való kimondását kéri, miszerint a törvényhatósági alkalmazottak évi lakbérletményei közvetlenül lesznek negyedévi előleges részletekben a garamvölgyi takarékpénztárba beutalandók; kéri továbbá annak ki eszközését a m. kir. Földmivelés- és pénzügyminiszteriumoknál, hogy az állatorvos és a számvevő 360—360 koronás évi lakbére a felveendő kölcsön visszafizetéséig ugyancsak közvetlenül utaltassék ki az érdekeltség javára. Ezen kérelmet a tekintetes vmegyei közgyűlés méltányló figyelmébe ajánlom.

A közegészségi viszonyok vármegyénkben, a hevenyfertőző betegségek több helyen mutatkozott tömeges fellépése miatt, ez év utolsó negyedében kedvezőtlenül alakultak.

A 603 megbetegedéssel és 50 halálzással bejelentett hevenyfertőző betegségek közül

a vörheny	128 esetben	34 halálzással
a kanyaró	327 esetben	5 halálzással
a hőkhurut	73 esetben	2 halálzással
a diphteria	17 esetben	6 halálzással
a hastyphus	38 esetben	3 halálzással

és egyéb hevenyfertőző betegségek 20 esetben fordultak elő.

Járványosított a vörheny Ágostonlak és Tiszolcz községekben, a kanyaró Egyházabást, Nemesradnót, Serke, Hanva, Szentkirály, Kecő, Gömörhosszú és Felsőrás községekben, valamint Dobsina r. t. városban, továbbá a hőkhurut Csetnek és Hacsó községekben uralkodott. A hastyphus esetek leginkább a balogvölgyi községekben mutatkoztak.

Rendkívül súlyos jellegűt öltött az október hónapban Ágostonlak községben fellépett vörhenyjárvány, a melynek két havi tartama alatt 76 megbetegedett gyermek közül 28 halt el; a mi részben annak tulajdonítható, hogy a kedvezőtlen lakásvizonyok miatt a betegek elkülönítése kivihetetlen volt és a lakosságnak a daczczal határos indolentiája miatt, a hatóság

beszélni róla, csak fogta a János kezét, szinte erőszakos erővel és egész teste, szegény beteg teste reszketett, mintha forró láz gyötörné.

— Vigyen el, János, — dadogta — vigyen el, akármilyen rövid időre; legalább addig, míg akad valakije, akit el akar venni.

Most ugy emlékszik mindenre, mintha tegnap történt volna.

János már-már hajlott. Fogta melegen a szegény leány kezét. Keze fogásából érzett, hogy meleg van szíve körül, hogy már-már egyetért, beleegyezik.

Azonban valami új gondolat csapódhatott agyába. Kézszeritása meglazult.

— Nem lehet, Zsuzsika — mondta komoran. Zsuzsikát halálos ijedség lepte meg. Nem tudott szólni, csak várta remegve azt, ami jönni fog.

— Nem lehet, Zsuzsika. Gondolja csak meg: hátha gyerekünk lenne? Nem lehet, nem lehet!

Végtelenül keserű fájdalom szoritotta el szegény Zsuzsika szívét. Erre nem gondolt még. Most ébredt legelőször annak biztos tudatára, hogy kérlelhetetlenül meddő életre van kárhóztatva, hogy soha nem lehet gyereke atól, akit szeret.

által elrendelt óvintézkedések végrehajtása csaknem lehetetlenné vált, miért is esendőrkirendeltség kivezényeltetése iránt kellett intézkednem.

Az állatoknál szokatlan nagy mérvben előfordult veszettség miatt több mint ötven embert kellett október óta védőoltás czéljából Budapestre felküldeni, a kik beteg állatok körül foglalatokdtek és mert Rimapálfalva község csaknem összes lakossága, 5 drb kényszervágás alá került oly állat husából evett, a melyeknél utólag veszettség állapított meg, távirati jelentésemre a Belügyminiszter a Pasteur intézet vezetőjét és egy közegészségügyi felügyelőt küldött ki a helyszínére a szükséges intézkedések megállapítása végett.

Meg kell még említenem, hogy f. hó 14-én Helpáról egy halálos kimenetelű koleragyanus megbetegedés lett bejelentve, de a Budapestben megejtett bacteriologiai vizsgálat alkalmával ez az eset nem bizonyult kolerának.

Az üresedésben lévő körorvosi állások közül november hónapban az oszgyáni és deczemberben a ragályi körorvosi állások töltettek be végleg választás utján, a helpai, balogi és nyustyai körökben azonban pályázók hiányában, az orvosi teendőket ellátásáról továbbra is helyettesítés utján kellett gondoskodni.

A kedvező időjárás következtében sikerült a gazdáknak az őszi vetéseket kevés kivétellel betejezni. A korai vetések ki is keltek és megerősödtek, a későbbi, nagyobb része a vetéseknek azonban alig kelt ki, s így gyengének mondhatók.

A tavaszi alászántás, daczára az erős munkának, nagy részben elvégeztetett.

Az őszi legeltetés hosszú ideig tartott, s ezáltal igen sok téli takarmány lett megtakarítva.

A vármegye területén tenyészállat díjazás október hó 19-én Garamszécsen és 26-án Ratkón tartatott, s 1000 korona államdíj osztott ki a kisgazdák között, bemutatott állataik után.

Jelentésemnek a közegészségügyről tárgyaló részében már érintettem, hogy Rimapálfalva községben a veszettség lépett fel a szarvasmarha csordában és most, a vármegye állategészségügyéről tevém meg tiszteletteljes jelentésemet, ismét a veszettségről kell megemlékeznem, a mely a törvényhatóság területén oly mérvben terjedt el, hogy már nemcsak az állategészségügyi, de közegészségügyi állapotainkat is felette hátrányosan érintette. — Az itten vezetett nyil-

Pár pillanatra egész asszonyi lénye fellázadt a sors kegyetlensége ellen. De gyenge volt ahhoz, hogy lázadjon, küzdjön. Szeliden simogatta János kezét, felnézett rá nagy, asszonyos alázattal és úgy kérte:

— Ne aggódjon, János! Vigyen magával. Esküszöm, hogy nem lesz e miatt soha a legkisebb baja sem!

Több szó akkor nem eset köztük erről. . . . Hallgatja Zsuzsika a hullámozó viz beszédét, a mint locsog, a magas part kőfalához ütődve.

— Bele kell ugranom, — gondolja magában — bele kell ugranom, mert gyermekem lesz. János még nem tudja, nem is szabad megtudnia. Tovább már nem lehet titkolni.

Néz szegény Zsuzsika rossz szemével maga elé.

— Nem szabad megtudnia. Az ő gyermeke. A Jánosé.

Mikor ez eszébe jut, Zsuzsika szegény, alázatos szívét, mint valami váratlanul összerántott vasbékó, szoritja össze a fájdalmas szerelem. Agya, szíve hirtelen támadt különös, mohó szomjúsággal iszszá, valósággal iszszá gyöttrőn is kéjes, fájdalmasan is gyönyörűséges gondolatait, miket eddig nem ismert.

vántartás adatai, valamint a járási főszolgabíróktól és városi polgármesterektől beérkezett adatok szerint a veszettség, vagy annak gyanuja — a mely pedig állategészségrendőri szempontból az előbbivel azonos beszámítás alá esik — a folyó évben vármegyénkben 105 esetben állapított meg, miközben 50 drb. szarvasmarha és 4 drb. sertés is elpusztult; a budapesti Pasteur kórháztól beszerzett hivatalos adatok szerint ugyanezen idő alatt 162 egyén volt kényszerülve veszettség ellenes védőoltást igénybe venni, sőt legutóbb egy egyén Pelsőcz községben veszettségben meg is halt. Ezen igazán elszomorító körülmények folytán kénytelenítve voltam a veszettség terjedésének meggátítása czéljából rendkívüli intézkedéseket tenni, a mely végzéseim 20573/1913. sz. alatt a vármegyei hivatalos lap folyó évi 53. számában megjelenvén, — annak rendelkezéseit e helyütt részletesen nem sorolom fel.

Ez intézkedéseket azonban csak ideiglenesen és oly kényszerítő körülmények hatása alatt rendeltem el, a melyek a még 1894. évben alkotott és már teljesen elavult rendelkezéseket tartalmazó ebtartási szabályrendeletünk hiányai következtében állhattak és álltak is elő. — Törvényhatóságunk ezt elismerte már akkor, a mikor még az 1911. évi júliusi közgyűlésében 11332—1911. kgy. szám alatt egy új ebtartási szabályrendeletet alkotott, a melyet 1911. évi szeptember hó 27-én 14779—1911. sz. alatt a m. kir. belügyminiszteriumhoz kormányhatósági jóváhagyás czéljából felterjesztettem.

Az azóta eltelt két és egynegyed év alatt három ízben intéztem feliratot, 1911. évi deczember 31-én 17091—1911. sz. alatt a belügyi, — 1912. évi október hó 7-én 12161—1912. sz. alatt a földmivelésügyi, — majd 1913. évi június hó 20-án 9751—1913. szám alatt ismét a belügyi magas kormányhoz, a melyekben a szóban lévő szabályrendeletünk jóváhagyását kértem.

Tisztelettel bejelentem, hogy jelzett felterjesztéseim eredménnyel nem jártak, — azokra választ sem kaptam, miből kifolyólag kérem kell a Tekintetes Törvényhatósági közgyűlést, miszerint e szabályrendelet legsürgősebb jóváhagyása és leküldése érdekében felirat intézését és azt is elhatározni méltóztassék, hogy a menynyiben a m. kir. Belügyminiszterium a szabályrendeletre nézve 1914. évi márczius hó 1-ig sem nyilatkoznék, — úgy azt — utalással az 1879. évi XL. t. cz. 5. §-ára a Törvényhatóság már-

— János, Jánosom! A János gyereke! — sugja lelkével kéjesen, és végtelen alázattal, nagy, odaadó, könnyes szerelemmel gondol emberére. Képzeteleiben odaveti magát lábához és csókolja, csókolja boldog zokogással és kimondhatatlan könnyes hálával erős férfikezét.

Kiméletlen szélroham emel meg néhány hiddagtaraju zöld hullámot és nekilocsantja a magas kőfalnak.

Zsuzsika lelkét felrázza ez a nyers hang. Ijedt mozdulatot tesz, mint szokott az, a kit váratlanul durva érintés ér. Ráeszmél, hogy miért jött ide.

Nagyon nyersen, nagyon kiméletlenül rázta fel Zsuzsikát e durva valóság. Máskor türelmes, megadó alázatos lelke lázadni kezd és eltelik elégedetlenséggel, méltatlankodással.

— Meghaljak? — mondja. — Miért? Hát igazság ez? Megöljem magamat és gyermekeimet, csak azért, mert rossz a szemem és szegény vagyok? Miért kell éppen nekem annyit szenvednem? Mit vétettem, hogy éppen nekem kell mindenről lemondanom?

Zsuzsika kábultan támaszkodik a vaskorlát-hoz és hallgatja lelkének mindinkább fokozódó lázongását. Valami egészen újszerű ez. A pórázon tartott, lenyomott, el sem ismert léleknek

Pártos Manó

Dr. Zimmermann philadelfiai egyet. tanár volt assisztense

fogászati műterme

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 22. szám alatt,
a Zsuffa Kálmán-féle házban. :-: :-: :-:

Foghuzás, fogtömés és különleges munkákra,

ugymint: fogak és gyökerekre, arany és platina koronák készítése, szájpadlás nélküli hidmunkák ugyancsak arany, platina és porcellánból, a melyek nem vehetők ki a szájból, továbbá porcellán, arany és platina tömések. :-: :-: :-:

czius hó 1-én életbe lépteti, és annak foganatosításával a vármegye alispánját megbizsa.

Egyebekben a lefolyt negyedévben a léptene 5, a veszettség 17, a rühkór 3, a sertésorbáncz 5 és a sertésvész 33 községben állapították meg, — ha a veszettség ily nagymérvű elterjedésétől eltekinteni lehetne, — az állategészségügyi állapotot általában kielégítőnek jelezhetném.

A vármegyei thgi utakra vonatkozólag jelentem:

1. Az utak állapota általában kielégítő s az állandó esőzések és felhőszakadások okozta károk a rendelkezésre állott közuti költségelőirányzat határain belül helyreállították, így befejezést nyert a putnok—breznóbányai uton levő 4. számú, a pelsőcz—zubogyi thgi uton levő 30. számú és a lénártfala—fügei uton levő 5. számú hidak felszerkezeteinek újraépítése.

2. A rimaszombati—egri és feled—zabari, valamint kelemér—nádorfalai és veszverés—dobsinai utakon nagyobb mérvű utiárkok ásása végeztetett s ezzel kapcsolatosan Kelemér községben egy beton műtárgy helyeztetett el.

3. A beje—jolsva—murányi thgi közut 28/29 km. közötti szakasz házi kezelésben rendes utalappal látatott el.

4. Putnok—keleméri thgi közut földmunkája elkészült, de az utalaprakás a kedvezőtlen időjárás folytán be lett szüntetve. — A 6.0 km. hosszú kész utalpra azonban már a kavics termeltetik.

5. A dobsina—pusztamezei thgi ut dobsina—sztraczenai szakaszán a felvételek megejtettek, ugyszintén felvétetett a feled—fügei viczinális ut is.

A mi a f. évi vármegyei kirovások kérdéséről illeti, jelentem a Tekintetes Vmegyei közgyűlésnek, hogy

I. Vm. utadóból mult évi hátralék áthozatott 59777 kor. 22 fill. — ez évben előiratott 227620 kor. 67 fill. lerovetott 178734 kor. 17 fill., hátralékban van 108663 kor. 70 fill.

II. Vm. szab. rend. pótdóból átvett hátralék volt 12745 kor. 65 fill.; kivettetett 40697 kor. 73 fill.; erre befizettetett 33267 kor. 98 fill., hátralék van 20175 kor. 40 fillér.

III. Ebadó fejében hátralék volt a mult év folyamán 1782 kor. 62 fillér, kivettetett 7619 kor., erre befizettetett 6667 kor. 50 fill., hátralék maradt deczember 15 én 2734 kor. 12 fillér.

A szabadrendelkezési alapnál jelentkező 20175 kor. 40 fill. hátralék magyarázatát megtalálom abban, hogy a kivetés csakis november hóban történt. Annál kevésbé lehetek megnyugodva azonban a vm. utadó és ebadó behajtása

megrázó, szinte kárörvendő kitörése, a mely ostoroz, csufolódik, tör-zuz, mint valami lánczáról elszabadult, kártevő vadállat.

— Őljem meg magamat, hogy helyet csináljak egy másik asszonynak János mellett, a ki élhet, mert jól lát és örülhet gond nélkül életének? Mivel vagyok én rosszabb? Én is szeretek, én is dolgoztam volna szívesen, most pedig meghaljak és meggyilkoljam azt is, a ki egyedüli boldogságom lehetett volna?

Szegény Zsuzsika felizgatott képzeletében hirtelen maga előtt látja kicsike gyermekét. Mint tapad keblére: mint öleli át kis karjával, mint gügyög neki édes, gyerekes ragaszkodással. Érti, hogy ez a gyönyörűség mind övé lehetne, hogy egész kinlódó, szenvedő életére eljöhetne most ez a gyönyörű, fenséges vigasztalás: az anyaság! Alázatos imádattal szeretett férfi öleléséből fogant egyetlen igazi, szent, üdvözítő anyaság.

Szegény Zsuzsika reszketve fogja a vaskorlátot. Nem tud magának számot adni arról, hogy mit érez. Mintha valami kérlelhetetlen kéz nyomná le a halálba, a víz felé; egy óriási, elkerülhetetlen kéz, szegény gyöngye gyámoltalan testét, a mivel eddig semmi elnyomásnak ellentálni nem tudott.

De ebben a szegény kis testben most egyszerre valami ujjongó, diadalozó erő kél! Zsuzsika elkinzott arcán lelkes, elszánt pirosság gyul ki; sovány, összegörnyedt, formátlanodni kezdő teste harcziásan kiegyenesedik, melle gyorsan, mélyen sülyed emelkedik, a mint sebesen lélekszik.

Ugy érzi, hogy a nagy, gyilkos kéz nyomja, de ő most erősebb annál a kéznél; erősebb mindennél a világon!

körül eljárás eredményével, — mivel a hátralékok mennyiségéről jblí tőszolgabírák és vsi polgármesterek időszakonként kimutatások közlése által értesítettek; meg kell tehát állapítanom, miként nevezett hatóságok nem fejtettek ki elegendő erélyt a behajtások, illetve ezek ellenörkődő felügyelete körül.

Kérem tehát a vmegye közönségét ez irányban erélyes intézkedések megtételére.

A külpolitikai viszonyokban történt változások folytán az utlevél kiadásánál elrendelt megszorítások hatálytalanították, most már az Amerikába való kivándorlások ismét nagyobb mérvet öltöttek, alig van nap, hogy 8—10 utlevelet kiállítani ne kellene.

Akademicus jellegűnek minősítem a Nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszterium azon rendeleti intézkedését is, mely által feladatunkká tette, miként a lakosságot a tengerentuli nyomott kereseti viszonyokra kell figyelmeztetnünk, egyben pedig a munkanélküliek foglalkozásáról kell gondoskodnunk, mert népünk ezen figyelmeztetés öszintességében szerzett tapasztalatom szerint nem bizik. A mi pedig a munka adásának kérdéséről, sajnálattal kell megállapítanom, hogy anyagi erők hiányában ezt tenni módunkban nem áll; hiszen az elmúlt nyár folyamán a törvényhatósági utvonalon történt árvíz pusztítások folytán előállott munkálatok végrehajtására kért mintegy 50000 kor. államségélyt sem sikerült a keresk. kormánytól megkapni, vmegyéknék pedig semmi oly alapja nincs, a melyből a munkanélkülieket a legkisebb mérvben is támogathatná.

Végezve tiszteletteljes jelentésemet, az egyes konkrét ügyeknél előadandó előterjesztéseimet mindenkor tapasztalt jó indulatába ajánlva, — megkülönböztetett tisztelettel maradok

Rimaszombat, 1913. évi deczember hó 21.

alázatos szolgálja:

Lukács, alispán.

Ezen hatalmas, kivált az állategészségügynek szomorú tapasztalatát felölelő jelentéshez nekünk is van kevés szavunk. Alispánunknak mindenre kiterjedő figyelme, nagy közigazgatási tudása vármegyéje egészségügyi állapotának megóvása eminenter nyilatkozik meg a jelentésben. A vármegye alispánja minden óvó intézkedést megtett, amihez hozzátenni való nincs is, de abból elvenni sem szabad semmit. S mit tapasztalunk itt nálunk Rimaszombatban: azt, hogy az alispán rendelete kevésbé hajtatik végre és azt is, hogy az állategészségügyi törvényeket az alantas hatóság nem nagyon respektálja. Szó

Nem tudja, mi adta ezt a diadalozó, lázongó erőt, nem tudja, hogy a nőstény dühös magzatáért gyilkolni tudó szeretete, az őstermészet legyőzhetetlen, fenséges ereje rázta fel, ihlette meg szegény kis elnyomott testét-lelkét, csak érzi, hogy szívós, erős, hogy harcra, nyomoruságra elszántan kész, hogy nem bánja, akármi lesz. — Jánoshoz vissza nem megy, de koldul, éheznek szívesen; nyomorog utcáról-utczára; rugják, üssék, korbácsolják; azt is örömmel elviseli, de gyermekét, a János gyermekét meg nem öli és a gyermekért neki is élnie kell! Zughat, csapkodhat a hullám!

Zsuzsika hunyorgó szeméből gunyos, diadalozó pillantást vet felé. Érti, hogy győzött, hogy ő győzött! Ő az erősebb! Gyenge, kicsi teste erősebb szenvedésnél, nyomoruságnál, halálnál. Mert a nagy természet ihlette meg, mert most Istenhez tartozik, mert felvirágozott benne a mindenségnek egy szikrája.

Még eszébe jut szegény, nyomoruság, de lelkes, diadalozó, ösztönös anyai szerelem, az élethez való jognak elvitathatatlan, önző, győzedelmes érzése kiűz mindent az otthonát megtalált kis lélekből.

Zsuzsika nem tudja, hová fog menni, nem tudja, miből fog élni, de nem törődik mással, csak azzal, hogy élnie kell! Muszáj élnie, akár mi lesz. A gyermekért!

Idegenül, rettegve pislog a zajló habok felé, elereszti a vaskorlátot. És visszafordul Zsuzsika sötét estnek idején, elnyűtt, szürke ruhájában botorkálva, tapogatódzva a reá ezer kinnal váró, leselkedő, kegyetlen város felé.

nélkül nem hagyható ez állapot, mikor azt tudjuk, hogy a vármegyében a folyó évben a veszettség 105 esetben állapított meg, amiközben 50 darab szarvasmarha és 4 darab sertés is elpusztult, mikor azt tudjuk, hogy a Pasteur kórházból beszerzett hivatalos adatok szerint a folyó évben vármegyénkben 162 egyén volt kénytelen veszettség ellenes oltást igénybe venni, sőt legutóbb egy egyén veszettségben meg is halt; akkor a rimaszombati rendőrségen ölbe font kezekkel a nemtörődömség álláspontjára helyezkednek.

Itt is volt veszettség, azonban óvintézkedések nem tétettek. A kutyák egész éven át oly szabadon nyargaltak falkaszámra az utcákon, mintha semmi sem történt volna. Így van ez nálunk a mai napon is. Adhat ki alispánunk száz rendeletet, ott lehet a törvénynek veszettség esetére szóló rendelkezése; megveszhet itt az egész város állatja, lakója, itt az óvintézkedésnek nyoma sincs. Igenis nincs. Csak egy példát akarunk megemlíteni. A nyáron egy helybeli kereskedőnek megveszett egyik kutyája, ez megmarta a másik kutyát, lovat, sertést, sőt gazdáját is. A gazda azonnal a Pasteurba utazott magát beoltatni. Hatósági intézkedés azonban tudunk szerint nem történt vagy ha történt, végrehajtva nem volt. S mi lett a vége? az, hogy vagy két hónap mulva, mikor épen már egy helybeli hentesnek el volt adva a sertés, tehát a közfogyasztásra bocsátás előtti 24 órában a sertés megveszett, le kellett löni. Általános intézkedést ez után sem tapasztaltunk. Tiszteljük és becsljük mi is a rendörkapitány urat, de bocsánatot kérünk, egyszerű rendörlegénységi jelentésekkel nem lehet megelégedni. A közrendészet és a legénységet, akik már elegendő számban vannak, oktatni és személyes körültekintésekkel kell ellenörizni. Ami jó volt ez ideig, az már jövőre nem lehet jó; mert: Tempora mutantur et nos mutamur in illis.

Tisza István diszpolgársága.

Mult számunkban tudósítás hiányában csak röviden emlékeztünk meg arról, hogy gróf Tisza István kormányelnököt Nagyrőcze r. t. város diszpolgárává választotta. Most amidőn birjuk dr. Kubinyi János ottani kir. közjegyzőnek erre vonatkozó, valóban szépen megszerkesztett indítványát, azt egész terjedelmében közöljük. Indítvány:

„12 nemzedék tünt le azóta, hogy a mi szerencsétlen nemzetünk független állami létének sirját fiainak eredendő bűnei: a mindenáron uralkodni vágyásból táplálkozó hatalmi versengés, széthuzó viszálykodás, szalmalánggal fellobbanó hazafiság, kitartó és részletekbe mélyedő munkára való képtelenség, takarékosági hajlam hiánya előre megásták, s hogy még tragikusabb legyen a vég, ezen nyitott sirba egy vérrokon, a sok tekintetben hasonló erényekkel megáldott és hibákkal megvert nemzet, a vitéz ozmánység döntötte állami függetlenségünket.

Négy század mult el azóta, s a nemzet nem volt képes nemzeti függetlenségének teljességét visszaszerezni. Elbukását siratva, keserű sorsába bele nem nyugodva, a külpolitikai helyzet logikai kényszerűsége által elfogadott államszövetségi viszony kötelekei ellen lázadózva, egyegy generáció ismételtén a fegyverhez nyult, mint ultima rációhoz, s mindig rettentő vereszeség, siralom árán tudta csupán a függetlenség eszméjét a jövő számára megmenteni, anélkül, hogy a valóságban jelentékeny lépést tudott volna előretenni. Hogyan is lett volna képes, midőn gazdaságilag elmaradottan, kellő eszközök híjjával indult a harcra, előbb hullt ki mindig a kard kezéből, mintsem jelentősebb eredményt tudott volna elérni. Annnyit azonban mindig elért, saját vesztére, hogy állandó bizalmatlanságot keltett hűségében saját uralkodóházánál, mely aztán bennünk nem támaszát, hanem ellenségét gondolva, elgyengítésünket, békóbaérésünket tette állami feladatá.

A történelem logikája arra tanít, hogy csak komoly, kitartó munka, gazdasági és szellemi erőgyűjtés hosszú korszaka, faji hibáink lehető csökkentése, a külpolitikai viszonyok gondos mérlegelése fogják megérlelni számunkra mind-

azt, amit 12 generáció mint megközelíthetetlen ideált vitt magával a sirba.

Arra is a történelem logikája tanít, hogy a mi nemzetünk mindig akkor volt nagy és szerencsés, ha erős kéz vezette, mely faji hibáink káros eredményeit tompítani, elérőtleníteni volt képes s felszabadítva erőnyeinket, közös, nagy czélok szolgálatába kényszerítette ezeket, Szent István, Nagy Lajos, Hunyadi Mátyás. Ezen korszakok büszke emlékei vannak hivatva táplálni egy jobb jövőbe vetett hitünket, biztatván bennünket azzal, hogy nemzetünk képes nagy tettek, fogékony a kulturára, gazdasági érzelmeivel nevelhető, szabadságszerető, s nem lehet még arra szánva a gondviselés által, hogy lassu halállal muljék ki a történelem szinpadáról, hanem hivatott arra, hogy tovább éljen, teljes erőben fejthesse ki gazdasági és kulturális törekvéseit s hogy államunk minden polgára az emberiség közös testi és szellemi kincseit gazdagítva, előhaladásának, közös műveltségének részese lehessen.

A mult század végén ismét alkalma nyílt a nemzetnek arra, hogy lendítsen egyet fejlődése ügyén. Ujból harcra kelt, de ujból elbukott, mint már annyiszor, s megint csak a régi okokból, hogy sem az erő kifejtésre nem volt felkészülve, sem a megnyílt politikai alkalmakat egyetértés hiányában ki nem használhatta.

Elérni óhajtott vágyak bukása mint az egyes ember lelkét, úgy a nemzetét is meg rázkódtatja. Ha bölcs és egészséges, küzdelmét jobb időkre halasztja, félreteszi kardját s az ekeszarvát ragadja kezébe. Ezt tette leg utóbb is nemzetünk. Hála az Égnek. Nem így azonban a vezéri kar. A veszteségbe bele nem nyugodva, a kezéből kiejtett hatalmat visszavárogva olyan lázongást, zenebonát rögtönzött és folytatott évek hosszú során át, akár jó, akár rossz hiszeműen, hogy minden komoly nemzeti munkát megbénítva, a művelt külföld előtti tekintélyünket megtépázva, könnyen bekövetkező veszedelmek örvényére sodorta nemzetét. Az állam hajója a sors tengerén a viharban ugyszólván kormányos, parancsnok és fegyelmezett matrózkar nélkül maradt, kiszolgáltatva az utasokat, a nemzetet a viharos hullámok csapkodásának. A hajón összefont karral nézte egy férfiú hideg, de merész tekintete a rettentő felfordulást s mérlegelte a bekövetkező esélyeket. Tekintetét a távolba szegezvén, látta a viharzó tenger hullámain közeledő éjsötét, komor fergeteget, már hallotta a ciklón fojtogató rémének dübörgését, midőn hazafiui meggyőződése mélyéből fakadó elhatározással utat tört magának a fedélzeten s először a kormányt megragadva, az örvény széléről lökte a hajót a veszedelemmel ellenkező irányban, majd a parancsnoki hidon élete kockázatásával, a vihar és lázongók zajának tülharsogásával osztotta parancsait, szervezte matrózkarát, lelkesedést öntött beléjük és bizalmat saját személye iránt, fegyelmet az ügy érdekében és hitet a hajón lévők, a nemzet sorsában. S a viharvert hajó küzdeni kezdett a hullámokkal, a kormányos irányt szabott küzdelmes haladásának, a habokkal sistergő, tajtékzó hullámok, melyek minduntalan végigseparték a fedélzetet, fel az árboczkosárig, mindinkább csendesedtek, a ciklón rémes dübörgése halkul, a viharverte fekete felhők oszladoznak s az óceán peremén felkél az esthajnalcsillag, szelíd fényes sugarat szánt az óceán végtelenjén, mely iránya lesz a hajónak és biztató reménye egy jobb jövőnek.

A hajó bátorszívű, erőskezű parancsnoka Tisza István gróf, a magyar állam miniszterelnöke, ki a magyar parlamentárizmust visszaadta rendeltetésének, a nemzeti munkának, ki a nemzet figyelmét arra a helyes utra irányította, melyen már Széchenyi István gróf járt elől nemzetének apostolaként, mely ut a kitartó, csüggedést nem ismerő nemzeti munka, gazdasági és szellemi erőgyűjtés korszaka mellett vezet s melynek égboltja ugyan nem meteorhullástól, villámlástól fényes, hanem egyforma szürke, minő a távoli hajnalhasadást megelőzi, de melyet nem is a komor éjszaka, hanem a reggeli feltámadás hajnalpirja vált fel.

Ne azok fájdalmát és elkeseredését érezzük tehát, kiket a hajómentésre indult bátor férfiú kénytelen volt utjából félretolni, hanem a megmentett hajósnép örömet és háláját, melynek

záloga gyanánt vigyük csekélységünk szerény megnyilatkozását. Nyujtsuk át neki kis városunk diszpolgári oklevelét. Bizton hiszem, hogy a hazafiui munka megbecsülése, a szeretet és hála ezen szerény megnyilvánulása éppen olyan jól fognak neki esni, mint a hajó megmentett utasainak hálalattal kézszeritása az őket megmentő viharzedett és bátor, de belsejében nemesen érző szívének.

Indítványozom tehát:

Válassza meg Nagyrőcze r. t. városának képviselőtestülete Tisza István grófot, a magyar állam miniszterelnöke Ő Nagyméltóságát a város diszpolgárává, adván ezzel tőle kitelhető legméltóbb módon jelét azon kiváló, nagy szolgálatok hálás előismerésének, melyeket Tisza István gróf, a magyar állam biztonságának, parlamentarizmusa jövőjének, a nemzeti munka békés továbbfejlődésének bel- és külpolitikai zivatarok közepette nyújtott. Ezen diszpolgári oklevelet írják alá a képviselőtestület tagjai s küldjenek ki egy bizottságot, a polgármesterrel élükön, mely megyei főispánunk vezetése mellett ezen oklevelet a miniszterelnök Urnak, mint városunk tisztelve szeretett diszpolgárának átnyújtja.

A város közönsége gróf Tisza kormányelnököt táviratilag értesítette elhatározásáról, mire a kormányelnök a következő távirati választ adta:

„Dr. Mihalik Dezső polgármesterhez.

Wien, 1913. decz. 17.

Tisztelt Polgármester Ur!

Fogadja és tolmácsolja kérem Nagyrőcze város képviselőtestülete előtt az engem ért megtisztelésért hálás köszönetemet.

Igaz tisztelettel kész szolgálja: Tisza.“

*

Nagyrőcze város szép példáját követte Jolsva r. t. város is, a mely város közönsége gróf Tisza István kormányelnököt szintén diszpolgárává választotta. Az erről szóló tudósítás a következő:

„Jolsva r. t. városnak rendkívül szép számban egybegyűlt képviselőtestületi közgyűlésén Podhráczky András és társai városi képviselők írásbeli indítványára és elnöklő polgármester-helyettes Habány József főjegyzőnek ehhez fűzött lelkes előterjesztésére gróf Tisza István miniszterelnököt önfeláldozó hazafiassága, államférfiúi bölcsessége és elévülhetetlen érdemeinek méltánylásául folyó hó 20-án egyhangulag és nagy lelkesedéssel diszpolgárának beválasztotta. — Erről gróf Tisza István táviratilag üdvözlöttevén, tőle következő távirati válasz érkezett:

„Magyar kir. Ministerelnök. — Budapest 1913. évi decz. 21.

Tisztelt Polgármesterhelyettes ur!

Fogadja és tolmácsolja kérem Jolsva város közönsége előtt az engem ért megtiszteltetésért hálás köszönetemet. — Igaz tisztelettel vagyok kész szolgálja Tisza s. k.“

Karácsonyfa ünnepélyek.

A mult vasárnap, deczember hó 21-én este lélekemelő szép ünnep keretében folyt le a helybeli **jóteköny nőegylet** karácsonyfája, a melyet évenként szokott állítani a szegények és árvák részére a főgimnázium tornacsarnokában. Délután 5 órakor felvonult a rimatamásfalvi nevelőintézetből az árvaleányok csapatja, fölvonultak a szegény pártfogoltak is. Ott volt a város intelligens közönsége, akiket Samarjay Jánosné urnő, a nőegylet elnöke sok szeretetreméltósággal fogadott. A hatalmas, fényes karácsonyfa előtt az árvaleányok kara énekelt Szűcs György vezetésével, majd egy kis leány mondott szívhezszóoló rövid beszédet. Erre Széman Endre prépost szólott a közönséghez a szeretet ünnepéről, a lelket fölemelő és nemesítő jótekönyorségről, a melyet mindenki megért, mert a szív nyelvén beszél. Ezután a karzaton Matolcsy Pál vezetése alatt fölcsendült a polgári leányiskola növendékeinek remek éneke lassu, elhaló melódiával; ismét egy kis árva beszélt és ujra énekeltek s az ajándékok kiosztása következett. Sokak szemében csillogott a meghatottság könyve az örök szeretet ünnepén.

Nyomorékok karácsonya. A Fehérkereszt egyesület folyó hó 22-én d. u. 5 órakor tartotta karácsonyfa ünnepélyét a Nyomorék Gyermekek Otthon helyiségében. A szépen feldíszített karácsonyfa mellett Lukács Gézáné elnök, Samarjay Jánosné a jóteköny nőegylet elnöke, Kern Adolfné és dr. Baksay Dezsőné alelnökökön kívül egy a Fehérkereszt-egyesület, mint a nőegyesület számos tagja volt jelen a szép és megható lélekemelő ünnepélyen. Az ünnepély pásztorjátékkal vette kezdetét, melyre a gyermekeket a tanítónő és felügyelő tanították be ügyesen. Azután Baráth Károly ág. ev. lelkész mondott megható szép imát és beszédet az ünnepély jelentőségéről. A nyomorékok öröme leírhatatlan volt, amikor az ajándékokat kiosztották közöttük. A gyermekek nevében egy ügyes kis nyomorék szép és bátran előadott verseckében köszöntö meg a jótekönyorséget.

Előfizetési felhívás.

Lapunk jelen számával a 34 ik évfolyam befejezést nyer és belép ez ujság pályafutásának 35-ik évébe.

A mult — melyre visszatekinthet e lap — felette változatos és jelentőségteljes, mert köz- és társadalmi tekintetben fontos missziót töltött be, s mikor most az évfordulóhoz érkezünk, nyugodt lélekkel, — nem hivalkodással, de a becsületesen elvégzett munka nyomán fakadó meglegedés érzetével — tekintünk vissza a megfutott utra.

Mindig hűségesen, becsületes törekvéssel igyekeztünk lapunkat a megbízható, komoly, tárgyilagos és hivatásukat nemes ambícióval betöltő vidéki lapok között is magas színvonalon tartani; óvatosan kerültük mindig a hangzatos — üres jelszavakból álló — reklámot, s azt hisszük, hogy fáradozásainkkal elértük azt, hogy barátaink száma növekedett.

Az eddigi becsületes törekvés, a köz- és társadalmi élet érdekeinek hűséges szolgálata, az eseményeknek tárgyilagos ismertetése lesz jövőben is jelszavunk, s kérjük munkánk erkölcsi támogatása mellett a közönség eddig tapasztalt szíves jóindulatát és anyagi támogatását jövőre is.

Lapunk előfizetési ára:

Egész évre 10 korona.

Fél évre 5 korona.

Vármegyebeli körjegyzőknek és tanítóknak az előfizetési kedvezményes díj egész évre 6 korona.

Kérjük ezek után lapunk iránt továbbra is az eddig tapasztalt jóindulatot s előfizetőinket arra, hogy lejárá előfizetésüket megújítani szíveskedjenek.

A kik lapunkat nem óhajtják tovább járni, költségkimelés czéljából a január hóban címükre küldött lapokat a postán utasítsák vissza, ellenkező esetben továbbra is előfizetőknek fognak tekintetni.

Rimaszombat, 1913. deczember 20.

A „GÖMÖR-KISHONT“
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Hirek és vegyesek.

Boldog újévet! Lapunk előfizetőinek, olvasóinak és munkatársainak örömteljes, boldog újévet kíván

A „GÖMÖR-KISHONT“
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Püspök jelölés. Ugy értesültünk, hogy a megüresedett tiszáninneri ref. kerület püspöki székére a rimaszombati egyház 4 szavazattal Radácsy György sárospataki teológiai tanárt jelölte.

Adomány a „Fehér-keresztnek“. Sipeki Balás Lajos rozsnyói megyés püspök szívből fakadó remek szép szavakkal megírt levél kíséretében 50 koronát küldött Lukács Gézáné elnök kezéhez a Fehér-kereszt egyesület részére karácsonyi ajándék czimén.

Ugyancsak Ghiczey Elemér nagyigmándi földbirtokos 12 kor. küldött az egyesület részére és a tagok sorába lépett.

Az elnökség ez uton is nyugtázza a szép adományokat és hálás köszönetét nyilvánítja.

Eljegyzések. Gémes Béla, özv. Stech Kálmánné ügyes üzletvezetője eljegyezte Havasi Ilonka urleányt Budapestről.

Bokor Ferencz Abauj-Szepsiből eljegyezte Bokor Annuskát Rimaszombatról.

Teleszniczky Ede megyei árvaszéki irodatiszt decz. 25-én jegyet váltott Csizy Juliskával, Csizy Kálmán polgártársunk kedves leányával.

Állandó választmányi ülés. A vármegye állandó választmánya f. hó 22-én tartotta a f. hó 29. és 30-án megtartandó törv. hat. bizotts. közgyűlés elé kerülő ügyek szabályszerű tárgyalását. Az ülésen Kubinyi Géza főispán elnökölt, az egyes ügyeknél pedig, hol arra szükség volt Lukács Géza alispán szolgált részletes ismertetésekkel és javaslatokkal. A választmány a tárgysorozaton lévő ügyeket beható érdemleges tárgyalásban részesítette és már kész javaslatokkal terjeszti elő az ügyeket a közgyűlés elé.

Hírlapírók gyűlése. A felvidéki magyar írók és újságírók szövetségének választmánya f. hó 29-én d. e. 11 órakor Turócszentmártonban a vmbázán ülést tart. Az ülés tárgya: 1. A január 11-én tartandó évi közgyűlés előkészítése. 2. A FMKE. szepesvármegyei választmánya által rendelkezésre bocsátott 100 koronás pályamunka kiírása. — 3. Intézkedés a Szövetség területéről elköltözött tisztviselők és tagok ügyében. — 4. Indítványok. — (Ezek a választmányi ülést megelőzőleg 24 órával Dugovich Titusz alelnöknél Turócszentmártonban szóval vagy írásban bejelentendők.)

Sirkő ünnepély. néhai Singer S. Leó, a rimaszombati ízr. ker. volt hazafias gondolkozásu főrabbijának f. hó 23-án a hitközség szép sirkővet állított sírja fölé a helybeli ízr. temetőben. A kegyeletes ünnepélyen sokan voltak jelen.

Halálozások. Halasi Lajos timárparos deczember 20-án 70 éves korában meghalt. A boldogultban Kerekes István vármegyei iktató apósát gyászolja.

Markovics Gyula dr., az ismert nemzetiségi vezérférfit, a vágújhelyi népbank vezérigazgatója a múlt héten Bécs mellett egy szanatóriumban meghalt. Markovics több ízben volt képviselőjelölt is, de nem jutott diadalra.

A vm. gazdasági egyesület ülései. A gömör-kishontvármegyei gazdasági egyesület folyó hó 19-én Tornalján Szent-Iványi Árpád elnökle alatt igazgató-választmányi gyűlést tartott. — A gyűlés legfőbb tárgya a lemondás folytán megüresedett segédtitkári állásnak betöltése volt, a melyre 32 pályázó közül egyhangulag Haynik Géza okleveles gazdasági választatott meg. — A gyűlésen jelen volt Jesszensky Pál kir. tanácsos, a magyar mezőgazdák szövetkezetének vezérigazgatója is. — Választmányi ülés után a gözkezeszántatók tartottak értekezletet, a hol megállapították a jövő évi szántás sorrendjét és mennyiségét. Ezután Pósch Gyula elnökle alatt a gazdasági egyesület tejelést ellenőrző szakosztálya ülésezett. A szakosztály ezelőtt egy évvel abból a czélből alakult, hogy a tagok tehenészetei állandó ellenőrzés alatt legyenek s az így nyert hivatalos adatokat a megfelelő tenyészkiválasztásnál felhasználva, idővel a tehenészeteik tejelési adatait emeljék. Az első év eredményei, a melyek most kerültek nyilvánosságra, teljesen kielégítőnek mondhatók. A szakosztály ezután Fodor Jenő titkár előadása alapján foglalkozott azon eszközök megvitatásával, a mely az egyes tehenészetek fejési átlagait nagy mértékben hivatják emelni s a szakosztályi tagok elhatározták, hogy tenyészeteikben fokozatosan bevezetik az egyedenkinti takarmányozást és mesterséges borjunevelést s a rosszul tejelő egyedeket pedig jó tejelő tehenekkel cserélik fel. A szakosztályi ülés után Esső Andor gépészmérnök tartott igen nagy érdeklődés mellett ismertető előadást a fejőgépekről. — A gyűlések után a kaszinóban társas ebéd volt.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon jó rokonok és ismerősöknek, a kik férjem elhunytá alkalmából bánatomban vigasztalólag felkerestek és a végtisztesség tételen való szíves megjelenésük által fájdalomkban osztoztak, ez uton nyilvánítja őszinte köszönetét — Rimaszombatt 1913. decz. 22.

özv. Halasy Lajosné és a gyászoló család.

Patronage gyűlés. A vármegyei patronage egyesület f. hó 21-én a kir. törvényszék tanácstermében látogatott közgyűlést tartott. A gyűlésen Medveczky Sándor kir. közjegyző elnökölt, ki szép és tartalmas megnyitójában méltóképen emlékezett meg az egyesület volt egyik alelnökről: dr. Kálniczky Gézaról, ki táblabíróvá lépvén elő, alelnöki állásától kénytelen volt megválni. Majd Ráduly Józsefről az egyesület volt titkárról, aki pedig albiróvá nevezetvén ki, a titkári állás szintén megüresedett. Az eltávozottak buzgó munkásságát a közgyűlés jegyzőkönyvileg örökíti meg, távozásuk fellett pedig sajnálkozását nyilvánítja. Az elnök kegyeletes részvételjes szavakkal emlékezett meg dr. Lichtschein Adolfné elhunytáról, kiben az egyesület egyik jótékonyágáról ismert jó lelkű tagját veszítette el. A közgyűlés az elhunyt érdemeit jegyzőkönyvében örökíti meg és erről részvétírat kíséretében a gyászoló családot értesíteni határozta el. Ezután az elnök indítványára a közgyűlés, a megüresedett állásoknak választás utján való betöltésére tért át. Madarász Pál ajánlatára a közgyűlés az alelnöki állásra egyhangulag Bodor István nyug. főgim. igazgatót, a titkári állásra pedig Fodor Zoltán kir. törvényszéki bírót választotta meg egyhangulag. A megválasztottak nyomban elfoglalták helyeiket az elnök mellett és szép szavakkal köszönték meg a megválasztást bizalmat és megválasztást. Ezzel a közgyűlés tárgya ki lévén merítve, az elnök a gyűlést bezárta. A közgyűlésen a jegyzői tisztet dr. Veres László kir. törvényszéki jegyző töltötte be. A jegyzőkönyv hitelesítésére pedig Madarász Pál és dr. Csernay Dániel kérték fel. Jelen voltak a gyűlésen: dr. Czinér Miksáné, dr. Krausz Gyuláné, Kolbay Sándorné, Samarjay Jánosné és Szinger Ottóné urasszonyok. Bodor István, Cseh István, dr. Csernay Dániel, Claudinyi Lajos, Kolbay Sándor, Kovács Géza, Komáromy István, dr. Krausz Gyula, Kun Aladár, Madarász Pál, dr. Musotter Miklós, Mészáros István, Matolcsy Pál, idb. Rábel Miklós, Smál Gyula, dr. Weinberger Rezső s még számosan.

Tanügyi kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter kinevezte az állami polgári iskoláknál: Szabolics Stefánia sümegi, Misik Róza rimaszombati és Halassy Valéria aranyosmaróti tanítónőket a X ik fizetési osztályba, állami polgári iskolai rendes tanítónőkké.

Városi képviselők választása. A rimaszombati városi képviselők választása tegnap folyt nagy érdeklődéssel két bizottság előtt. Kár, hogy előbb nem mozgolódtak egyes jelöltek érdekében, mert ideje lett volna már a vsi képviselőtestületet felfrissíteni. A választás lapunk zártakor még javában folyik.

A jolsvai Vörös-Kereszt Egyesület jan. 17-iki estélye iránt megyszerte nagy az érdeklődés. Mint értesülünk, az estély vendőke Kubinyi Géza főispán lesz, aki a jótékony-célú mulatságon személyesen is részt vesz.

Eurydike pöre. A városunkban lévő Eurydike szobor ügyében, mint a budapesti napilapokban olvassuk, hosszadalmas pör keletkezett. Eurydike márványszobrárt tudvalevőleg Ferenczy legjobb alkotásának tekintette, s azt kívánta, hogy sírjába helyezze. Ez meg is történt s azt is tudjuk, hogy egy tűzvész alkalmával megrepesztett. A sírból vagy 1000 darabra töredeve került elő a szép szobormű s azt hitték, hogy elpusztult. Ferenczy szobrának és siremlékének készítése alkalmával előállott Hevessy Pál festőművész a ki akkor városunkban lakott s ajánlkozott, hogy összeállítja a szoborművet méltányos honoráriumért. Ráhagyták, hogy csináljon vele, amit tud. Mikor a munka kezdett szépen sikerülni, megígérték, hogy honorálják, festményeiből vétetnek, vagy álláshoz juttatják. De végre is a négy hónapi munka fejében nem kapott többet, mint 400 koronát. A beteg művész ekkor bepörölte az államot, 10000 korona kártérítést követelvé. A pör már 3 év óta húzódik s a kir. törvényszék elutasította Hevessyt, a ki Turóczme gyében Felső turceken lakik, a hol a felesége tanítónői állást kapott. De a királyi tábla feloldotta az ítéletét és megengedte Hevessynek, hogy szegényjogon pöröljön és elrendelte a szakértőkkel bizonyítást arra nézve, hogy mennyi Hevessy munkájának értéke. Miután a 3 szakértő munkadíja lenne vagy 3000

korona, azért Hevessy egyezkedést ajánlott, 2700 korona kielégítést kérve. A kultuszminisztérium azonban az egyezséget nem fogadta el, hanem a pör tovább folytatását kívánja. Így áll ma is pör alatt a Ferenczy sírját díszítő Eurydike szobor összeállítási munkadíja.

Talált kincs. A jolsvai városháza most történt renoválása alkalmából a városi pénztár egyik kisebb szobájának elbontásra került falazatában elrejtett kincsre akadtak. A pénzt a találók titokban elosztották és értékesíteni próbálták. Az értékesítés azonban napfényre került. Most folyik a nyomozás, hogy kik értékesítik a pénzt és milyen összegű értéket képvisel. Ugy látszik nagy mennyiségű ezüst és régi arany pénzekekről van szó!

Mulatságok. A rimaszombati polgári olvasókör f. hó 31-én este kabaréval és tánczszal egybekötött Szilveszter-estélyt rendez saját helyiségeiben. — Az „Otthon”-kör 1914. január 5-én ugyancsak saját helyiségeiben társas vacsorát rendez.

Apolló színház. A moziban a múlt hét szombat estélyén Larly jeles bűvész tartott előadást s az első hely sorai szépen meg is teltek az érdekes és ügyes mutatványok megtekintésére. A ünnepnapokon változatos mozgatónykép előadásokat tartott a színház érdekes műsorral.

Szinielőadás. A rimaszombati iparos ifjuság önképző egylete karácsony másodnapjának estélyén saját könyvtára megalapítására műkedvelői előadást rendezett a „Hungária” nagytermében. Szinre került a „A talu rossza”. A műkedvelők közül Kapczy Juliska, Szarvasi Gizella, Banczik Mariska, Istók István, Dulovics László, Lehoczky Pál, Poznán Zoltán stb. derekasan beváltak nagyobb szerepeikben s általában meglátszott a törekvés arra, hogy jót és élvezhető nyujtsanak, a mi több gyakorlati sikerülni is fog. Előadás után táncmulatság volt a hajnali órákig.

Köszönetnyilvánítás. Kedves jó apánk elhunytával mindazok, kik mély bánatunk enyhítésére részvétökkal fölkerestek, fogadják hálás köszönetünket. — Rimaszombatt, 1913. decz. 24.

Dr. Kemény Andor,
Kemény Erzsébet.

Közérdekű előadás. Albániáról tart előadást dr. Kovács Gyula udv. tan., a m. kir. keresk. muzeum igazgatója január hó 4-én (vasárnap) d. u. 6 órakor Miskolczon Korona-szálló dísztermében. Az előadást a kereskedelmi és iparkamara rendezi, a kamarai kerület, vagyis Borsod, Gömör- és Hevesvármegyék érdeklődő közönsége számára. Kovács Gyula Albániát fogja szabad előadásban ismertetni, melyet vetített képekkel kísér. Belépődíj nincs. Az előadásra a hölgyközönséget is szívesen látják.

Szemgyógyintézet van Miskolczon.

Állami munkásjutalmak. A kereskedelmi miniszter, a Kamarák javaslata alapján évről-évre jutalmakat egyenként 100 K állami jutalmat és elismerő oklevelet oszt ki a sok évi, hű szolgálatot teljesítő ipari segéd munkások részére. A miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara előterjesztése folytán jutalmakban az 1913. évben a következők részesültek: Potpalka András vasgyári előhengerész (munkaadója: Diósgyőri M. kir. Vas- és Aczélgyár), Eibner József formaesztergályos (Ujantárvölgyi Üveggyár), Sturmán Pál vasgyári asztalos (Rimamurány-Salgótarjáni vasmű nádásdi lemezgyára), Grünbaum Kálmán bádogossegéd (Fleiszig Ede bádogosmesternél, Miskolczon), Weinfeld Sámuel sajósenyei géplakatossegéd (Várady János gépműhelye Sajósenyén), Danjéls András dobsinai timársegéd (Fischer Samu timármester).

A Napközi Otthon javára Császkóczy Károlyné Meleghegyről 4 koronát küldött. Hálás köszönettel nyugtázza Dr. Marikovszkyné.

Megnyílt a korcsolyapálya. Decz. 21-én vasárnap, két napi erős hideg után megnyílt a korcsolyapálya. Mindjárt azon a napon délelőtt és délután szép számmal jelentek meg a jégen a nemes sport hívei s vigan siklottak tova a sima tükörfelületen. Hétfőn reggel szintén megjelentek Halifax hívei, de már utóbb a megenyhült idő miatt bezárták a pályát. Az ünnepnapokon szintén nyitva volt a második

nap estéjén zene és villamos világítás mellett. Mivel azonban nagyobb hidegre van kilátásunk, úgy látszik az idén jókor kezdődik és sokáig tart a szezon.

Nyugtázás. Rimaszombat és Vidéke Jótékony Nőegyesületének karácsonyfájára a következő szives adományokat vettük: Samarjay Jánosné ruhák, 100 drb kalács, cukorka; özv. Bánhidly Istvánné 10 kor., Kubinyi Bene Emma (Budapest) 7 kor., Mispál Istvánné 3 kor. és ruhanemű, özv. Ragályi Gyuláné 10 kor., Kubinyi Bertalanné (Várgede) 4 kor. és alma, Farkas Gézáné (Bodolló) 10 kor., br. Luzénszky Henrikné (Ogyán) 20 kor., Császkóczy Károlyné (Meleghegy) 9 kor., Györy Erzsébet 2 kor., Abonyi Jánosné (Budapest) 4 kor., Csider Antalné 2 kor., dr. Marikovszky Istvánné 2 kor., Imreh Sándorné sütemények, Tóth Gusztáv 1 kor., özv. Kern Adolfné 2 kor., ifj. Institőrész Endréné 2 kor., özv. Landau Amanduszné 2 kor., Heksch Bertalanné gyertya, füge és cukorka, Bródy Andorné cukorka, Geduly Gézáné 2 kor., Deutsch Áronné 2 kor., Széplaky Lajosné 4 kor. és téli kabát, dr. Löcherer Tamásné 2 kor., özv. Enyedi Miksáné 2 kor., Baksay József 2 kor., Farkas Rózi és Elli 1 kor., Szabóné Szénássy Mária 1 kor., Lefkovits 50 fill., Hoselitz Salamonné Jánoskenyér és sütemény, Szabó Istvánné 1 kor., Derekas Jánosné 1 kor., dr. Vitt Sándorné 2 kor., Abonyi Amália 2 kor., Abonyi Pál ruhanemű, Pitta Lipótné 2 kor., Józsa A. 1 kor., özv. Molnár Józsefné 4 kor., Lusztig Menyhértné 1 kor., Reisz József 1 kor., Fischer Bertalanné 1 kor., Zavadszky Edéné 4 kor., ifj. Rábely Miklósné 1 kor., Neményi Árminné 2 kor., Tigerman Adolf 1 kor., Grosinger Miksáné 2 kor., Haas Salamon 1 kor., Ródos Ignáczné 2 kor., Láng Vilmosné 1 kor., Veres Ignácné ruha, Miskolczy Lajos cukorka, Róth Gézáné 1 kor., Jávorszky Józsefné 2 kor., Lefkovits Ferenczné 1 kor., Stech Kálmánné ruhanemű, Weisz Dávidné 1 k. Kohn Adolfné cukorka, Braun Jenőné 1 k. Blau Vilmosné 1 k. Krausz Dezsőné 1 k. Angyal László 1 k. Weisz Manó 1 k. Benyo Béláné 1 k. Králík Józsefné 1 k. Valaszky Rezső 1 k. Zsuffa Kálmánné 1 k. N N 20 f. Andrassy Lászlóné 1 k. dr. Haas Andorné 1 k. Institőrész Endréné 1 k. dr. Törköly Józsefné 2 k. Szabó Elemérné 2 k. Hámos Aladárné 5 k. Juraskó Jakabné 1 k. özv. Kintzig Ferenczné 2 k. Szelezky Árpádné 2 k. Szelezky Emmi 1 k. Jellinek Bertalanné 1 k. olvashatatlan 1 k. Varga Lajosné 1 k. özv. Konyha Kálmánné 2 k. N N 40 f. Pogány Istvánné 2 k. dr. Sigmund Józsefné 2 k. Eperjessy Józsefné 1 k. Dickmann Jenőné 2 k. Ujházy Tivadarné 6 k. Szoyka Pálné 1 k. Varga Istvánné 1 k. N N 20 f. özv. Hlozek Jánosné 1 k. Dickmann Lászlóné 1 k. Lövy Henrikné 1 k. dr. Musotter Miklósné 2 k. Kun Aladárné 50 f. Kosiner Vilmosné 2 k. Braun Zsigmondné 2 k. dr. Krausz Gyuláné 2 k. N N 20 f. özv. Báthory Istvánné 50 f. Czinke Istvánné 2 k. Hajdu Gézáné 1 k. Kubinyi Andorné 1 k. Braun Gyuláné 1 k. özv. Bérczy Elekné 1 k. Zachar Gusztávné 1 k. Braun Sándorné 1 k. Szakall Barnáné 1 k. Bokor 20 f. özv. Csomós Tamásné 1 k. egy téli kabát, Horváth Zoltánné 1 k. Fodor Jenőné 2 k. Matolcsy Pálné 2 k. dr. Kovács Lászlóné 2 k. Steiner Félixné 1 k. özv. Lenkey Istvánné 2 k. özv. Jakovetz Alajosné 1 k. Kertész Lajosné 2 k. Schmálné 1 k. Máriássy Lászlóné 2 k. Söldos Béláné 2 k. Lovass Árpádné 2 k. Lovass Abrahámné 1 k. Szakall Andorné 2 k. Ragályi Istvánné 2 k. özv. Kovács Józsefné 1 k. Schloss Lajosné 40 f. özv. Hámos Zoltánné 2 k. Gaál Emilné 2 k. Dapsy Józsefné 2 k. N N 20 fillér Lukács Gézáné 2 k. Szabó Józsefné 1 korona, Gránát Dezsőné cukorka, Rakottyay Danó sütemény, Kolbay Sándorné 2 korona dr. Gyürky Pálné 2 korona, Ethey Aranka 2 korona, Bernáth Gyuláné 2 k. Baksay Dezsőné 2 k. Meskó Miklósné 2 k. Konecz Károlyné 1 k. Biess Elemérné 3 k. Máthé Jenőné 3 k. N. N. 30 f. Madarász Pálné 2 k. Sátrány Imréné 1 k. Emőki Adolfné 2 k. Györy Lajosné 1 k. Cseh Istvánné 2 k. Székely Bertalanné 1 k. Gede Istvánné 4 k. 20 drb. kalács. Beliczky Viktorné ruhanemű. Lengyel Ivánné 2 k. Lengyel Györgyné 2 k. Marikovszky Gézáné 2 k. Krcs Józsefné 2 k. Biszterszky Lajosné 1 k. dr. Ráróssy

Gyuláné 2 k. Liszkay Jánosné 1 k. báró Fischer Arnoldné 4 k. dr. Kolbenheyer Zoltánné 2 k. Boczko Dánielné 3 k. dr. Wallentinyi Dezsőné 2 k. Kalla Mihályné 2 k. Tóth Mihályné 2 k. dr. Rochlitz Zoltánné 1 k. Kerekes Dezsőné 2 k. dr. Zehery Istvánné 2 k. özv. Mészáros Kálmánné 2 k. özv. Káposztás Józsefné 2 k. Hermann Vilmosné 1 k. N. N. 30 f. Maléter Albertné 1 k. Marton Istvánné 1 k. Tóth Józsefné 1 k. Bihary Istvánné 1 k. Komáromy Gézáné 1 k. özv. dr. Szabó Samuné 2 k. özv. Adorján Lőrinczné 2 kor. dr. Cziner Miksáné 2 kor. özv. Ragályi Gézáné 4 kor. Medveczky Sándorné 2 korona, ifj. Csapó Józsefné 1 korona, dr. Mészáros Istvánné 2 korona, Sz. Kemény Erzsébet 1 k. Lechoczky Mártonné 1 k. Török Bálintné 2 k. özv. Szabó Györgyné 1 k. Benyo Lászlóné 1 k. dr. Deutsch Miksáné 1 k. Mészáros Istvánné 1 k. Tóth Béláné 2 k. Vályi Ferenczné 1 k. Vladár Józsefné 1 k. Szabó Károlyné 2 k. Básthy Dezsőné 1 k. Szakall Vinczéné 2 k. Lévy Izsóné 2 k. Széman Endre 4 k. Káposztás Lászlóné 1 k. özv. Rábely Béláné 20 f. Kubinyi Gézáné 3 k. Fáy Antalné 8 k. dr. Kármán Aladárné 2 k. id. Gyürky Pálné 2 k. Loysch Ödönné 2 k. Benedek Gyuláné 1 k. Pásztory Gyuláné 2 k. Sichert Károlyné 2 k. Kulcsár Jánosné 1 k. Csintalan Jánosné 1 k. Soós Irén 2 k. N N 10 f. Jurecska Jánosné 1 k. Badiny Gyuláné 1 k. Ferrichné 1 kor. Halász Józsefné 1 kor. Baráth Károlyné 2 k. Stritzky Árpádné 2 k. Bornemisza László 5 k. Stoltz Zsigáné 1 k. Istók Józsefné 1 k. Nagy Józsefné 1 k. Róth Lajosné 1 k. Molnár Lajosné 1 k. Török Klema 1 k. N N 20 f. Bokor 10 f. özv. Szabó Lajosné 1 k. Barányi Györgyné 1 k. Barányi Aranka 50 f. Kulcsár Giczuka 50 f. Vietórisz Gyuláné 1 korona. Lenner Gyuláné 1 korona. Schweitzer Rezső 1 korona. Dr. Bleier Leóné 2 korona. dr. Csernay Dánielné 2 k. Jaczko Pálné 2 k. özvegy Almási Balogh Samuné (Serke) 5 kor. özv. Benko Jánosné 2 k. Szücs Györgyné 1 k. Farkas Zoltánné 5 k. Balázs Istvánné (János) 10 k. Komáromy Istvánné 2 k. dr. Sailer Károlyné (Liker) 2 k. dr. Szontagh Vilmosné (Nyútya) 5 k. Mitske Gusztávné (Rimócza) 4 kor. Zmeskál Józsefné (Cserencsény) 4 k. özv. Tar Lászlóné (Cserencsény) 2 k. Szentmiklóssy Kálmánné (Feled) 5 k. Kovács Albertné választmányi tag gyűjtése Jánosiban: Kintzig Ferenczné 1 kosár alma, aszalt alma, 1 kg. szalonna, Kovács Albert 5 k. Balázs István 5 k. Dankó Barna juhturó, B. Michalek László 2 k. egy kosár aszalt alma, Becske Bálintné 2 k. Samu Miklósné 20 f. Turóczy Istvánné 50 f. viselt ruha, Turóczy Miklós 2 k. viselt ruha, Borbély Andrásné 1 k. Kóos József 20 f. Pál János 20 f. Tuba András 1 k. Kóos Jánosné 10 f. Szoyka Lajosné 20 f. ifj. Samu Istvánné 50 f. Molnár István 1 k. id. Samu Istvánné 20 f. Szilágyi Jánosné 20 f. Gelber Antal 1 k. Holzreiter 20 f. Erdélyi Istvánné 1 k. Krausz Simonné 1 k. Bódi Miklós 50 f. Molnár J.-né 2 k. aszalt és friss alma, Csobo Istvánné 50 f. Bódi István 20 f. özv. Samu Miklósné 10 f. Gacso József 30 f. Végh Ferenczné 1 k. Urbán Samuné 60 f. özv. Bódi Istvánné 2 k. özv. Varga Pálné 1 k. Bódi Erzsébet 20 f. Bacsó Istvánné 50 f. Bodnár Julianna 40 f. Vincze Sándorné 40 f. Varga Józsefné 20 fillér. Rédl Mátyás 1 korona. Tóth Lajos 30 fillér. Zajacz Andrásné 60 fillér. Kovács Albertné 3 kor., alma és viselt ruha. Samu Istvánné 50 f. Éva Istvánné 20 f. — Fogadják mindnyájan hálás, forró köszönetünket.

Az elnökség.

Nyugtázás. A Gömörvármegyei Fehér Kereszt Egyesület karácsonyfájára a következő adományok folytak be és ez uton mond hálás köszönetet és boldog ünnepeket az elnökség. Lukács Gézáné 5 k. gyümölcs, flu-ruhák és cipők, Kern Adolfné 4 k. Baksay Dezsőné 4 k. és játékszerek, Kubinyi Gézáné 5 k. Bornemisza László 5 k. Istók Józsefné 1 k. özv. Nagy Józsefné 2 k. Róth Lajosné 2 k. Brout 2 k. Kerekes Dezsőné 2 k. Fodorné 50 f. Török Klemma 1 k. Törköly Józsefné 1 k. Stritzky Árpádné 2 k. id. Gyürky Pálné 2 k. Baráth Károlyné 2 k. Halász Józsefné 1 k. Badiny Gyuláné 1 k. Ferrichné 1 k. Básthy Bertalanné 1 k. Alexy Emma 1 k. Fülöp Béláné 1 k. Loysch Ödönné 2 k. és játékszerek, Nyomárkay Béláné 1 k. Sichert Károlyné 2 k. Kulcsár Já-

nosné 1 k. özv. Eisele Gusztávné 1 k. Borsody József 1 k. Jurecska Jánosné 1 k. özv. Putra Edéné 50 f. özv. Bodon Józsefné 1 k. Beck János 50 f. Lenner Gyuláné 1 k. dr. Czinerné 2 k. Rónay Gyuláné 1 k. Ludvig Antalné 1 k. Gránát Dezsőné 1 korona és cukorkák. Szabó Józsefné (mészáros) 1 korona. Bernáth Gyuláné 2 korona. Fáy Barnáné 2 kor. Pásztory 1 k. Lokcsánszky Endréné 1 k. Tóth Gusztáv 1 k. Imreh Sándorné sütemények, Farkas Zoltánné 5 k. Szőnyei Istvánné 1 k. Samarjay Jánosné 4 k. dr. Kármán Aladárné 2 k. dr. Bleier Leóné 2 k. Váry Jánosné 1 k. Neumann Herman 1 k. Neumann Rózi 20 f. Rakottyay Danó sütemények, dr. Weinberger Rezsőné 2 k. Lusztig Menyhértné 1 k. Bodor Istvánné 2 k. Péter Jakabné 1 k. Einhorn Károly 1 k. Löwy Henrik 1 k. Dickmann Lászlóné 1 k. dr. Musotter Miklósné 2 k. Kún Aladárné 1 k. dr. Molnár Józsefné 2 k. Dickmann Jenőné 2 k. özv. Molnár Józsefné 2 k. Heksch Bertalanné gyertya és füge, dr. ifj. Institőrész 2 k. özv. Landau Amanduszné 2 k. Ujházy Tivadarné 6 k. Geduly Gézáné 2 k. Széman Endre 5 k. Komlóssy Istvánné 1 k. Szabó Lajosné 2 k. dr. Meskóné 2 k. Deutsch Áronné 2 k. Széplaky Lajosné 2 k. dr. Löcherer Tamásné 6 k. és ruhanemű, Nagy Zoltánné 1 k. Ródos Ignáczné 2 k. Bródy Józsefné 1 k. Miskolczy Lajosné cukorkák, Csider Antalné 2 k. dr. Marikovszky Istvánné 2 k. özv. Eszenyi Gyuláné 1 k. Jávorszky Józsefné 1 k. Lefkovits Ferenczné 1 k. Holländer Lajosné 1 k. Stech Kálmánné ruhanemű, Weisz Dávidné 1 k. Simon Mihály 2 k. Kohn Adolfné 1 k. Szoyka Pálné játékszerek, Kosiner Vilmosné 2 k. Braun Zsigmondné 2 k. Blau Vilmosné 1 k. Krausz Dezsőné 1 k. özv. Engel Adolfné 1 k. Kolbay Sándorné 2 k. Dickmann Árminné 1 k. Saxinger Ottóné 2 k. Ethey Aranka 2 k. dr. Gyürky Pálné 2 k. Róth Gézáné 1 k. dr. Lichtschein Adolfné 4 k. Benyo Béláné 1 k. özv. Enyedi Miksáné 2 k. Baksay József 2 k. Neményi Árminné ruhanemű, ifj. Rábely Miklósné 1 k. Zsuffa Kálmánné 1 k. Hoselitz Salamonné élelmi cikk, Hilovits Lipótné 1 k. Lefkovits József 1 k. Szabó Istvánné 1 k. Fischer Bertalanné 1 k. dr. Stern Jakabné 1 k. Gróssinger Miksáné 2 k. Derekasné 1 k. özv. Szabó Károlyné 2 k. Vladár Józsefné 2 k. Vályi Ferenczné 1 k. Mészáros Istvánné 2 k. dr. Deutsch Miksáné 1 k. Schiller Lipótné 1 k. Katona Irma 1 k. Adorjáné 2 k. özv. dr. Szabó Samuné 2 k. Komáromy Gézáné 1 k. Bihary Istvánné 1 k. Martonné 1 k. Dorgó Gáborné 1 k. özv. Ragályi Gézáné 10 k. és sok süteményt, Medveczky Sándorné 2 k. Ponghó Mihályné 1 k. Fülep Benjámín 1 k. dr. Mészáros Istvánné 2 k. Sz. Kemény Erzsébet 1 k. Török Bálintné 2 k. Maléter Albertné 1 k. özv. Tóth Józsefné 1 k. Jeskó Sára 1 k. Hermann Vilmosné 1 k. özv. Káposztás Józsefné 2 k. özv. Mészáros Kálmánné 2 k. dr. Zehery Istvánné 2 k. Boczkó Dánielné 3 korona. Tóth Mihályné ruhanemű, dr. Wallentinyi Dezsőné 2 korona. Kalla Mihályné 2 korona. báró Fischer Arnoldné 3 korona. Bánhidly Istvánné 3 kor. dr. Ráróssy Gyuláné 2 kor. Marikovszky Gézáné 2 k. ruhanemű, sok játékszert, Lengyel Györgyné 2 k. Gede Istvánné 6 k. kalács 20 darab, Németh Anna 2 k. Gede Pipike 2 k. Lengyel Ivánné 2 k. ruhanemű, játékszert, özv. Krcs Józsefné 2 k. Fűzeséryné 1 k. Liszkayné 1 k. dr. Kolbenheyer Zoltánné 2 k. Szentmiklóssy Lászlóné 1 k. özv. Stelkovich Istvánné 1 k. özv. Okolicsányi Jánosné 2 k. Somossy Lipótné 2 k. Palkovics Istvánné 1 k. özv. Urszinyiné 1 k. Máthé Jenőné 4 k. Biess Elemérné 5 k. Kovács Józsefné 2 k. Konecz Károlyné 1 k. Kálmán Jánosné 50 f. dr. Krausz Gyuláné 2 k. Seiderné 40 f. Komáromy Istvánné 2 k. Czinke Istvánné 2 k. Hajdu Gézáné 120 k. özv. Bérczy Elekné 50 f. Soós Gyuláné 2 k. N N 10 f. N N. 50 f. Szakall Barnáné 1 k. Seidner Mártonné 3 k. Drucker Herman 50 f. Braun Gyuláné 1 k. Tóth Ilona 1 k. Horváth Zoltánné 1 k. Fodor Jenőné 2 k. N N 10 f. Máriássy Lászlóné 2 k. Steiner Félixné 1 k. Matolcsyné 1 k. dr. Witt Sándorné 2 k. Madarász Pálné 2 k. Juraskó Alajosné 1 k. Wufka Ernőné 2 k. Kertész Lajosné 2 k. Smálné 1 k. Söldos Béláné 2 k. Cseh Istvánné 2 k. Szakall Andrásné 2

k. Ragályi Istvánné 2 k. öz. Kovács Józsefné 2 k. Hámos Zoltánné 2 k. Gaál Emilné 2 k. Schlosz Lajosné 40 f. Emőkyné 2 k. de Sor-góne 1 k. Dapsy Józsefné 2 k. Eperjessyné 1 k. dr. Sigmundné 1 k. Pogányne 1 k. László-né 40 f. N. N. 10 f. Bodnár Gezáne 1 k. Princz Bertalan 40 f. Varga Lajosné 1 k. öz. Konyha Kálmánné 1 k. Köllőné 2 k. Jellinekne 1 k. Szelezky Árpádné 2 k. M. J. 1 k. Juraskó Jakabné 1 k. Hámos Aladárné 5 k. dr. Benyóné 1 k. Institoris Endréné 1 k. N. N. 10 f. Flen-tiszné 1 k. Szabó Elemérné 2 k. és cukorkák, dr. Törköly Józsefné 2 k. dr. Haasné 1 k. Plachy István 1 k. Gazdáné 1 k. Stolez Mártonné 1 k. Biszterszky Lajosné 1 k. Szakall Vinczéné 2 k. Deutschné 40 f. Koreny Pálné 1 k. Braun Sándorné 1 k. dr. Forneth 2 k. Zavadszky Edéné 6 k. Benedek Gyuláné 1 k. Kubinyi Andorné 2 k. Fekete Pálné 2 k. és ruhanemű, báró Hámos Lászlóné 10 k. Kirinyi Béláné 10 k. ifj. Lokesánszky Lajosné ruhanemű, Fábryné 2 k. Kubinyi Kálmánné 4 k. Zmeskal almát, Knöpfler Károly karácsonytát, báró Luzénszky Henrikné 20 k. és ruhanemű, dr. Sailer Károly-né 2 k. Farkas Gézáne 10 k. Hizsnyan Béláné 3 öltözöt új fiu ruha és egy leány kabát. Ku-binyi Bertáné 4 k. és egy kosár alma, Vosits Ernő 4 k. R. kath. olvasó egyesület 5 k. öz. Ra-gályi Gyuláné 20 k. Marton Jánosné sok fiu ruha. Csapó Józsefné 2 k. Vajda Pálné alma, Plauka Julia ruhanemű, cipő, játékszerek, öz. Brez-nay Istvánné 1 k. kalap, Csernay Dánielné 5 k. Fáy Antalné 5 korona. öz. Lenkey Istvánné kalács. A szíves adományokért fogadják mind-nyájan hálás köszönetünket. *Az elnökség.*

IGEN JÓ idej BOROK

palaczkozva

LEFKOVICS FERENCZ kereskedésében:

Asztali 70 fill., Rizling 90 fill.,
Chasselas 1 korona.

Betét minden palaczkra 10 fillér.

Kiadó lakás.

Jánosiban egy csinos lakás, mely két utcái szoba, konyha, kamara, kis kert és mellék helyiségekből áll, azonnal bérbe kiadó. — Bérlet szándékozók értekezhetnek ugyanott **Dobos Lajos** tulajdonossal.

Borbélyüzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közön-ség becses tudomására hozni, hogy f. évi

DECZEMBER HÓ 20-ÁN

II. Rákóczy Ferencz-utca 22. sz. alatt

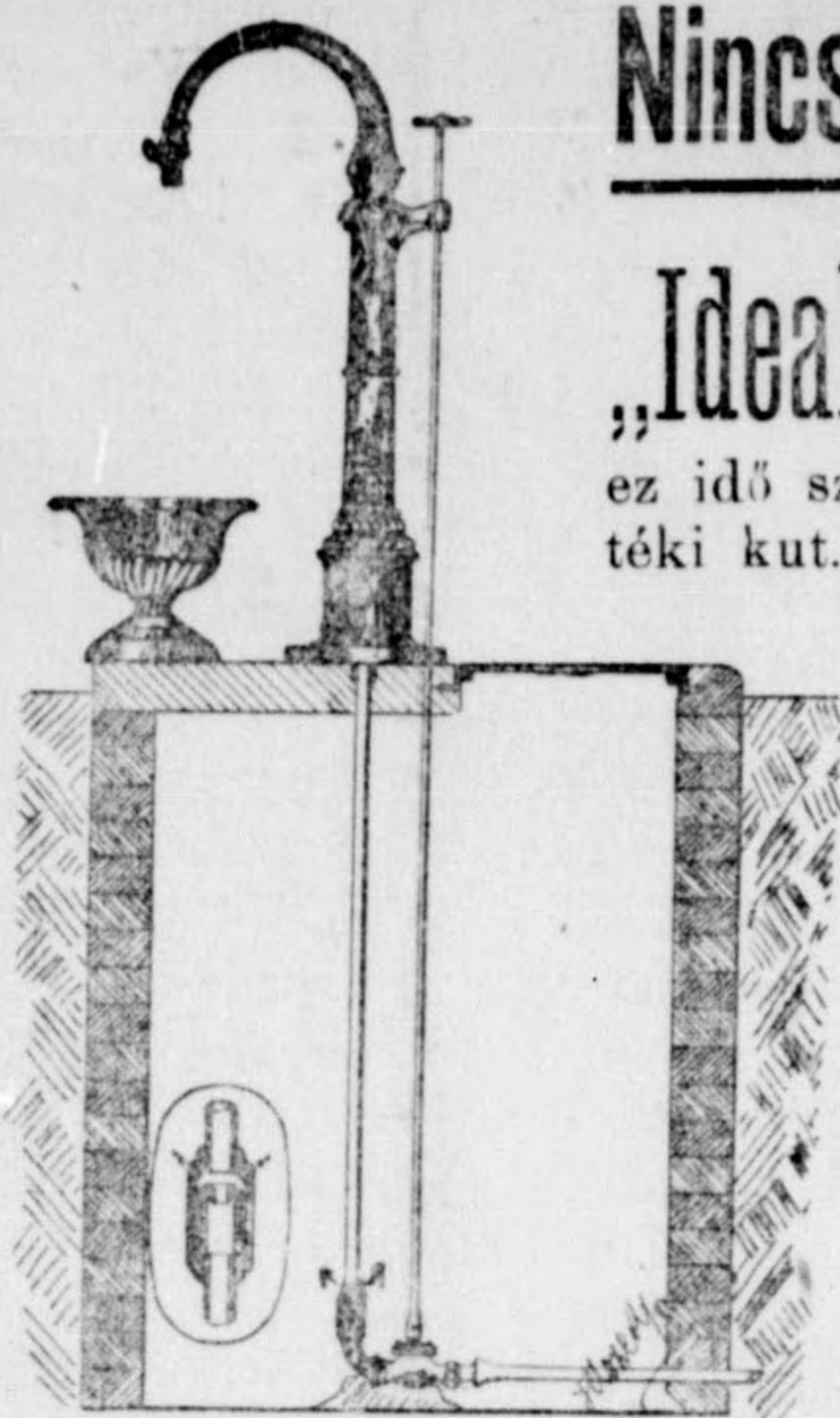
a régi gimnázium épületében,

a mai kornak teljesen megfelelő modern berendezésű

borbély és fodrászüzletet

nyitottam. — Külső vendégeket a legpontosabb kiszolgálással elfogadok. — A midőn a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem, maradtam teljes tisztelettel:

SZÖLLŐSY LÁSZLÓ,
borbély és fodrász.

Nincs befagyás!

Nincs befagyás!

„Ideal” fagymentes vízvezetési udvari kút

ez idő szerint a legtökéletesebb nyomást bíró fagymentes vízveze-téki kút. — **Előnyei:** mindig friss vizet közvetlenül a vezeték-ből szolgáltat. — Nincs befagyás a legkeményebb hideg-nél sem. — Vizvétel után a kút csövében maradt víz, szabadalmazott „IDEAL” szelepemen kifolyik s így nincs a kifolyóban víz, nincs ami befagyjon. — Nagy tartósság, semminemű kopásnak kitéve nincs, mivel teljesen fémből készül. — Olcsóságánál fogva mindenki beszerezheti. — Nagy kivitel az ország minden részé-ben. — **Egyedül kapható** helyben kizárólag a feltalálónál **Hlozek János** vízvezeték- és csatornázási vállalkozónál. — Tervet és költségvetést díjtalanul ké-szítetek. Teljes tisztelettel: 16—*

Hlozek János, épület-, műlakatos- és vízvezetési vállalkozó.

KIADÓ LAKÁS.

Rimaszombatban a Szijjártó-utca 42. számú házban két utcái, esetleg 3 szoba a hozzá-tartozó mellék helyiségekkel együtt

azonnal kiadó.

Értekezni lehet: 2—*

LUSZTIG MENYHÉRTNÉL.

Faeladási hirdetmény.

Az eszterési erdő- és legelő-tár-sulat tulajdonát képező 323 kat. hold birtokon álló fatömegét eladja. Ugymint bükkfát méterekre rakatva, tűzifának vagy faszénnek és tölgyfát műfának, sürgönyoszlopnak, stompfának stb. vagy pedig általában az egész fatömeget tövön. Értekezni lehet az arra pályázóknak: a bir-tok tulajdonosaival a helyszínen vagy levelezés útján. — Megegyezés esetén vá-gatás alá azonnal kerülhet. — Kiterme-lési időt eladó a vevővel kölcsönösen ál-lapítja meg.

Eszterés, 1913. december hó 17.

Dudás András, bíró.

Nádszékfonást

bárminő mennyiségben a legjobb anyag hozzáadá-sa mellett készít gyorsan

Özv. Hollósy Józsefné

RIMASZOMBAT
Losonczi-utca 13. szám.

Tanulóul

egy 13—14 éves fiu — ki magyarul helyesen írni és kifogás-talanul olvasni tud, **nyomdásztanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiu — ki írni és olvasni tud — **könyvkötő-ta-nulóul** felfogadtatik **id. Rábely Miklós és Fia** rima-zombati könyvnyomdájába és könyvkötészetébe.

Saját termésű borárulás.

A bekövetkező ünnepek alkalmával aján-lom almágyi szőlőmben termelt, saját ter-mésű, igen kellemes ízű és zamatos, jó, egészséges új boraimat. **1 literes üveg 1 korona**, üvegért vissza 10 fillér. — 3—3 Tisztelettel: **Benyó Béla.**

UJÉVRE

legalkalmasabb ajándékok:
levélpapírosok, képes- és mesekönyvek, disz művek, imakönyvek, emlékkönyvek íróasztal készletek, társas-játékok nagy választékban kapható

Ifj. Rábely Miklós könyvkereskedésében
Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 20. sz.

Hirdetéseket

mérsékelt áron

e lap részére

elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.